

Bogu na čast,

GASILEC

bližnjemu na pomoč!

Izdaja odbor deželne zveze kranjskih gasilnih društev. -- Urejuje tajnik **Fran Ks. Trošt** na Igu pri Ljubljani. — List izhaja poljubno po potrebi v nedoločenem času, vendar vsaj štirikrat na leto, in ga dobivajo člani zveze brezplačno. Oznaniha stanje: 37 K 60 h, 1/2 strani 18 K 80 h, 1/4 strani 9 K 40 h, 1/8 strani 4 K 70 h, pri večkratnem natisu primeren popust.

Cesarja Franca Jožefa I. jubilejna ustanova

za v službi ponesrečene gasilce, oziroma njihove vdove in sirote. Izkaz daril: M. Stražišar in M. Petrič, Postojna 4 K 40 h; Debelak, Škofja Loka 1 K; Gasilci: Dobračvo 5 K, Trebnje 10 K, Mokronog 5 K, Duplje 3 K 40 h, A. Hude zbirka pri ustanovnem shodu župe Rudolfovo 12 K, Trošt dohodek koledarja 1912 I. 354 K 64 h. Vsega imetja je sedaj: 7234 K 2 h. Zrno do zrna!

Razpis.

Zvezni odbor razpisuje s tem tri „Cesar Franc Jožef I. jubilejne ustanove“ po 60 K, ki se izplačajo dne 2. decembra 1911. Do teh ustanov imajo glasom določil pravico:

1. Onemogli v službi ponesrečeni ubožni gasilci, ki so bili v času ponesrečbe člani slovenskih zveznih gasilnih društev.

2. Vdove, oziroma sirote v službi ponesrečenih gasilcev.

Prošnje, ki jih je nekolikovane vlagati pri zveznem odboru do 30. junija 1912, morajo imeti naslednje priloge:

1. Potrdilo načelnika, da je bil onemogli ali zamrl član gasilnega društva, ki je v slovenski gasilski zvezi, in dokazilo ponesrečbe.

2. Ubožno izpričevalo županstva.

Na pomanjkljive ali zakasnele vlozene prošnje se ne bode oziralo.

Vodstvo zveze.

Cesarska jubilejska ustanova avstro-ogrskih zavarovalnic v podporo ponesrečenih gasilcev in njihovih zapuščencev.

Tej cesarski jubilejski ustanovi avstro-ogrskih zavarovalnic v podporo ponesrečenih gasilcev in njihovih zapuščencev, ki jo je ustanovilo več zavarovalnih društev leta 1873, je namen, resnično potrebnim in vrednim poklicnim ali prostovoljnim gasilcem Avstro-ogrske države, kateri so v izvrševanju svoje službe zadobili težko bolezen, se pohabili ali ponesrečili, ozir. njihovim zapuščencem, dajati podporo.

Tisti, kateri hočejo imeti pravico do ustanove, se pozivljajo, naj vpošljejo svoje prošnje poštne prosto do konca meseca maja vsakega leta predsedstvu ustanove. Prošnja in vse priloge so kolka proste.

Prošnjam je priložiti naslednje priloge:

1. Izpričevalo načelnika gasilnega društva, da je oboleti ali ponesrečeni gasilec bil ud ali je še ud kakega domačega gasilnega društva,

2. zdravniško izpričevalo o načinu bolezni ali poškodb kakor tudi o tem, da je dotičnik to poškodbo pri gasilskem delu zadobil,

3. izpričevalo županstva (ubožno izpričevalo) o potrebnosti prosilca, kakor tudi natančno njegovo bivališče.

Prošnje za podporo enkrat za vselej se morejo kadarkoli vložiti in morajo biti opremljene z omenjenimi tremi prilogami, vsekakor pa je želeli, da se te prošnje za podporo vložijo do konca meseca maja vsakega leta pri ustanovi.

Prošnje je nasloviti:

*Slavni upravni odbor cesarske jubilejske ustanove
avstro-ogrskih zavarovalnic*

Dunaj.

*(Löbl. Komitee zur Verwaltung der Kaiser-Jubiläums-Stiftung österr.-ung. Assekuranz-Institute
in Wien.)*

Prošnje in priloge, sestavljene v nemškem jeziku, je vposlati do 24. majnika 1912 tajniku Troštu na Igu pri Ljubljani, da se odpošljejo prav o č a s n o na svoje mesto, ker morajo biti vsaj do 30. majnika na Dunaju.

Vodstvo zveze.

Pravila. Ker je več društev izrazilo željo, da bi rada imela priročno izdajo društvenih pravil, smo tako izdali tudi priredili. Pravila, ki so splošno uvedena, imajo obliko male brošurice, in jih rabijo lahko odborniki pa tudi drugi člani društva kot priročno knjižico. Cena pravilom je 10 h izvod in se dobe pri zveznem poslovodji **Fran Ks. Troštu** na Igu pri Ljubljani. Denar je naprej vposlati za toliko izvodov, kolikor jih društvo želi.

Gasilnim društvom smo razposlali v januarju navadne letne tiskovine v izpolnitve. Društva naj store svojo dolžnost in tudi vpošljejo prispevek za leto 1912, ker od letošnje letnine se bo poslalo polovico vsaki okrajni zvezi, ki so začele svoje delovanje. Na pomoč!

80 let.

Malokateri zemljan učka to redko starost, katero lje dal dobri Bog doživeti očetu gasilstva na Kranjskem, katerega je pa tudi ohranil čilega na duhu in še vedno delavnega in ne mirujočega v svojem poslu, zasledujočega vse pojave na gasilskem polju, z enakim zanimanjem, kakor pred 40 leti, da, mogoče še z večjim, ker vidi izpolnjenega veliko svojega truda in svojih nadej.

Dne 6. aprila 1912 so se zbrale gasilne deputacije v „Mestnem domu“ in okrog 11 ure dopoldne odšle na Doberletov dom. Zastopano je bilo gasilno in reševalno društvo ljubljansko in gasilne župe: Ljubljana, Šiška, Št. Vid, Ig, Vrhnika, Domžale, Kranj-Bled, Postojna in Mokronog. Vsem na čelu pa zastopa deželne gasilske in slovanske gasilske zveze.

(Gotovo bi se udeležilo še več deputacij, ko bi ne bila ravno Velika sobota.)

Jubilanta so posamezni pozdravili tako tovariši: Stricelj, Petrič, Turk, Barle in drugi, na kar se je on ginjen zahvalil spomnivši se tudi svojega dolgoletnega sedaj bolnega sodelavca Trošta. Posebno je polagal na srce, da naj ne najde v gasilnih društvih mesta politika in zbuja zanižanje za „Jubilejno gasilsko ustanovo“.

Razen gasilcev je sprejel očka Doberlet še veliko drugih odličnih gospodov, ki so mu prišli osebno čestitat, v prvi vrsti župan ljubljanski, gosp. dr. Ivan Tavčar, stolni dekan preč. gosp. dr. Kolar, župnik preč. gosp. P. Hugolin Sattner in drugi.

Brzobjavni čestitki je dobil 61, med temi mu je čestital prevzvišeni gosp. nadškof Posilović iz Zagreba, razna gasilna društva in zasebniki.

Pismenih čestitk je prejel nad 200. Posebno laskavo je pismo gosp. deželnega glavarja, ki mu čestita v svojem in dežele imenu. Dalje so čestitke ekselence gosp. dežel. predsednika Schwarza, gosp. dvornega svetnika grofa Chorinskyja, gospodov svetnikov Laschana in Kulavica, gosp. dežel. šol. nadzornika Levca, nadsvetnikov Zamide in Klinarja, Kranjske hranilnice in še raznih odličnih gospodov in gospej.

Fran Doberlet se je rodil dne 6. aprila 1832; poročil se je 2. julija 1860; zlato poroko je praznoval 2. julija 1910. Presvitli cesar ga je odlikoval leta 1880 z zlatim zaslužnim križcem, l. 1883 z zlatim zaslužnim križcem s krono; l. 1895 mu je bilo izrečeno Najvišje priznanje, l. 1906 je dobil novoustanovljeno gasilsko jubilejno svetinjo za 25 letno službovanje, in l. 1910 mu je bil podeljen naslov cesarskega svetnika.

Doberlet je častni član mnogih gasilnih društev in slovanska gasilska zveza mu je povodom gasilskega shoda v Ljubljani izročila krasno zlato spominsko svetinjo.

Vživaj blagi starček še Ti od Boga odmerjena leta v neskaljenem veselju in prijetni zavesti, da si storil za svojo domovino in mesto mnogo, mnogo dobrega in koristnega in dal prvi povod k „Jubilejni ustanovi“ Tvoja dela bodo pričala potomcem, da nisi živel zastoj in na Te se bo vedno s spoštljivostjo spominjalo. Na pomoč!

Zakon

z dne 28. oktobra 1911,

veljaven za vojvodino Kranjsko,

s katerim se prenamejajo §§ 1, 2, 6, 7 in 8 zakona z dne 20. decembra 1884, dež. zak. št. 17.

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem tako:

Člen I.

§§ 1, 2, 6, 7 in 8 zakona z dne 20. decembra 1884, dež. zak. št. 17, o doneskib, katere plačujejo požarne zavarovalnice in družbe v korist gasilskih straž in v podporo ponesrečenih gasilcev se v sedanji besedi razveljavijo in se odslej glase:

§ 1.

Domače kakor tudi inozemske požarne zavarovalnice in družbe, katerim je dopuščeno poslovati po naši državi, morajo brez razločka na to, če so delniške ali vzajemne zavarovalnice in družbe in če je njih poslovanje omejeno samo na zavarovanje proti požarnim škodam ali če se razteza tudi na druge vrste zavarovalstva, od vseh surovih (brutto) premij, kolikor so jih prejele v dotičnem solnčnem letu za proti požarnim škodam zavarovane premične in nepremične predmete v vojvodini Kranjski, vsako leto plačevati donesek dveh odstotkov v korist gasilnih straž.

Istotako morajo plačevati požarne zavarovalnice in družbe enak donesek enega odstotka, čigar dohodek je namenjen izključno le v podporo v službi ponesrečenih gasilcev in njihovih ostalih rodbinskih udov, v poravnanje zavarovalnine za odgovornost gasilnih straž in pa za odškodnino

za konje, ki so oboleli ali pa ponesrečili, ko so vozili k požarom, ali za poškodovano orodje.

§ 2.

Ti doneski tvorijo poseben zaklad — gasilno-stražni zaklad, pri katerem je dve- in enoodstotne doneske med seboj ločeno zaračunavati.

§ 6.

Dve- in enoodstotne doneske odmerja, pobira in upravlja kakor tudi razdeljuje deželni odbor.

§ 7.

Dveodstotne doneske je porazdeljevati med prostovoljne gasilne straže kakor tudi med občine, katere vzdržujejo službene gasilne straže in se smejo porabljeni za vzdrževanje že obstoječih ali za osnivanje novih gasilnih straž ali za nakup občinskega gasilnega orodja.

Kako je porabljeni enoodstotne doneske, določa pravilnik, ki ga bo izdal deželni odbor v sporazumljenju s političnim deželnim oblastvom.

§ 8.

Pri razdeljevanju dveodstotnih doneskov veljaj za pravilo, da imajo pravico do prispevka le tiste občine in gasilne straže, ki nimajo dovolj svojih sredstev, ki vzdržujejo svoje orodje v primernem stanju in sploh primerno delujejo.

Člen II.

Ta zakon stopi v veljavo z dnem, ko se razglasi.

Člen III.

Mojemu ministru za notranje reči je naročeno, ta zakon izvršiti.

Dunaj, dne 28. oktobra 1911.

Franc Jožef s. r.

Wickenburg s. r.

Higijenična razstava v Draždanih 1911.

Na obsežnem prostoru, takozvanem „Kraljevskem velikem vrtu“ so priredili v Draždanih l. 1911 higijenično razstavo, ki je zbudila občo pozornost omikancev.

Razstava se je delila v dva dela, ki je med njima vodila glavna cesta. Desno ob cesti je bil večji del s približno 60 paviljoni, levo manjši s 40 paviljoni.

Glavno poslopje na desnem krilu je bilo označeno v velikih črkah z napisom „Človek.“ V tem pslopju je bilo nakopičenih toliko predmetov, da ni zadostoval en dan za ogledovanje. Tu so bile ponazorjene vse človeške bolezni, otročje, epidemične, očesne itd. vse sploh, kar se človeku lahko pripeti, si tukaj lahko ogledal. Videlo se je bolezni v raznih stopnjah človeške organe še zdrave in ob početku bolezni.

Zanimivost je zbujało posebno del srca, ki ga opravi v enem dnevu, to je kroženje krvi in nje množina, ki jo srce v 24 urah potiska po žilah. Posebnost je bila nazornost živčevja, ki je delovalo po posebnem mahanizmu z električno močjo. Tudi mišice otroka do odraslega človeka so se opazovale in sploh vse dobe človeškega življenja in bolezni, ki ga preganjajo. Če pravimo, da je bilo tukaj 60 paviljonov, lahko tudi sklepamo, kako poučno je razstava vplivala.

Ne samo nemške države, ampak udeležene so bile skorovse evropske države in tudi prekmorske, kakor Zedinjene države Amerike, Brazilija, Argentina, Japonsko itd. niso izostale in so imele svoje lastne paviljone. Videlo se je in proučevalo vse bolezni, ki tudi pri nas ne nastopajo in sredstva, s katerimi se zdravijo. Avstrija je imela svoj, vendar le majhen paviljon, da so bili vsi predmeti preveč nakopičeni. Ogrji so imeli svoj večji in bogato opremljeni paviljon.

Na levem krilu je bilo 15 paviljonov z drugimi predmeti. Glavno je bilo pohoštvo, stroji za centralno kurjavo, ventilatorji, dalje razne snovi za prehranitev in dotična industrija.

Razstava pomočkov pri vzgoji je bila v posebnem soplepju kakor oprava šol, dobrotelni zavodi. Posebno zanimivost je zbujało orodje za telovadbo in vzorna telovadnica z orodjem. V sosednjem oddelku je bil oddelk za literaturo telovadbe in telovadnih društev, kjer je bila tudi dobro zastopana slovanska tozadevna književnost. Tudi veslarski in turistovski panogi sta bili z orodjem, podobami in drugim zastopani.

To je le s kratkimi besedami, kar si je mogel človek površno ogledati v treh dneh, da bi natančneje ogledoval, potreboval bi najmanj en teden.

V posebnem oddelku je bila skupina rešilstva, ki je posebno zanimala, ker je tudi s tem spojeno delovanje gasilcev.

Ta oddelk je napolnilo približno 450 razstavnikov z okolo 1500 predmeti, ki so bili razvrščeni v posamezne strokovne skupine.

Rešilna društva so deloma spojena z gasilnimi društvi, le v večjih mestih so samostojna. Tu se je videlo najraznovrstnejše aparate in naprave, ki se pri rešilstvu z uspehom uporabljajo. Največ prostora so zavzemale dihalne priprave raznih tvornicarjev in rudokopnih društev, med temi je prvačila vestfalska družba v Bochumu. Tu se je videlo razne respiratorje, dihalne priprave za sesanje zraka, in take s pritiskalnimi cevmi in mehomi. Krinke proti dimu in dimne čelade itd.

Bile so tukaj čistilne regeneracijske priprave, kjer se izdihalni zrak čisti in zopet za dihanje pripravi. Videlo se je take priprave, ki omogočajo uporabo do dveh ur, to so razni pnevmatoforji in pnevmatogeni.

Dalje je bilo tu priprav za oživiljanje, največ takoimenovani kovček s kisikom, Drägerjeva priprava, priprava „Vita“ od C. Neuperta z Dunaja in druge. Vitkovska rudokopna družba v Moravski Ostravi je razstavila rešilno pripravo Aerolyt, varnostni manometer, ki se rabi pri pripravah s stisnjenim zrakom, vacuum posodo za tekoči zrak. Podobe so nazorno kazale, uporabo teh priprav.

Po vsem tem pridemo do zbirk gasilnih društev, katera so razstavila svoje stroje, modele, slike in fotografije.

Policijsko predsedništvo v Berlinu je razstavilo podobo z varnostno kislično napravo in enake priprave, brosnasti model gasilnega avtomobila, razne aparate gasilnega trena berlinskega gasilstva. Rešilni voz za obolele in ponesrečene, rešilne kljuge z lovilno vrvi, raznetivo za pogorišča, vse so kazale podobe.

Rešilna družba v Amsterdamu je razstavila 43 priprav iz let 1777 — 1840.

Razna mesta so vposlala slike o gasilnih in rešilnih priredbah. Gasilno društvo v Bremenu je uposlalo pripravo za prenos bolnikov pri neizgledih, ravnotako mesto Bombay. Zanimiva sta bila AB drčalni aparat „Securitas“ potem vstopni in izstopni aparat „Simpleks“.

Samaritsko društvo v Draždanih je razstavilo rešilni aparat v gorovju. Rešilna družba na Dunaju je razstavila razne rešilne aparate, ki se uporabljajo pri železničnih in drugih neizgledih itd.

Zanimivost je zbujała razstava priprav za rešitev pri neizgledih na morju. Videlo se je rakete, ki mečejo vrvi v daljavo 300—400 m, razne probkove obročje, rešilne čolne, raznih sestavov. Temu se družijo avtomobili za bolnike, ki jih je razstavilo osem različnih tvrdk.

Dalje so bili razstavljeni železniški vozovi za prevajanje bolnikov, rešilne priprave za nesreče na železnicah in na morju. Posebnost so zbujałe slike in modeli o rešilnih pripravah v minulih časih.

Poleg tega je bilo vredno si ogledati še gasilsko filijalo draždanskih gasilcev, ki je bila nameščena za varnost v razstavi. Bilo je pripravljenih 15 gasilcev s popolnim avtomobilnim trenom, in sicer voz za moštvo in orodje, elektromobilna brizgalna z ogljenčevim kislinom, parna brizgalna in mehanična lestva. Parna brizgalna je bila vedno pripravljena in je imela 1 atmosfero pritiska, da se je lahko v treh minutah dobil pritisk devetih atmosfer. Drugo orodje je bilo v vzornem stanju, kar je napravilo prijeten utisk. Vsa razstava je imela nad sto največ lesenih paviljonov. Čarobno

je bila razstava zvečer razsvetljena, več nego 10 000 žarnic je bilo v velikem nad kilometer dolgem drevoredu. Paviljoni posebno pa stolp električne centrale so bili z več nego 1000 žarnicami razsvetljeni.

Za elektriko je skrbelo šest parnih strojev in pet motorjev.

Razstava ostane nam nepozabna, nudila je toliko poučljivega, dokazala je kaj zmore človeška pridnost in delavnost. Tudi v estetičnem in fiziološkim oziru je dosegla razstava nepričakovan uspeh. Obisk razstave je bil velikanski kakšen je bil nje gnoten uspeh, pa ni znano.

R. A. Smekal.

Parna brizgalna v Žireh.

V naši obsežni občini imamo tri gasilna društva Žiri, Dobračeva in Ledine in ta imajo petero ročnih brizgalen. V pretečenem letu smo imeli v okolišju več požarov, prihiteli smo na mesto časih s štirimi brizgalnimi, začeli delovati, a kmalu sta dve brizgalni prenehali, ne zaradi pomanjkanja vode, ampak ljudi ni bilo, ki bi bili trombali, ker eni in isti se kmalu utrudijo pri napornem delu.

To pa gotovo ni samo pri nas, marveč skoro pri vseh gasilnih društvi. Člani prihite, navadno jih je 25 do 30 moških, razpravijo hitro orodje, začno delovati, a brizgalci se kmalu utrudijo, posebno še, če treba vodo daleč brizgati. Drugi ljudje pa le malo pomagajo in raje zjela pri ognju prodajajo. To dejstvo nas je, kakor druge napotilo, da smo začeli misliti na odpravo tega nedostatka in si nabavimo parno brizgalno. Kraj za njo je pripraven, vode je vobče dovolj, pač pa je v nekaterih krajih malo bolj oddaljena in bi se je z navadno brizgalno ne moglo dobavljati.

Odbor prostovoljnega gasilnega društva je vprašal več tvrdk za ponudbe, naposled se je odločil, da naroči parno brizgalno pri poznani slovanski tvrdki R. A. Smekal v Smihovem pri Pragi.

Dne 17. marca 1912 smo dobili nanovo izdelano parno brizgalno, ki je enocilindrična najnovejša sestava, opremljena z modernimi pripravami; črpa in oddaja vodo na obe strani, tako, da je ni treba obračati, črpa vodo 10 m globoko in jo daje nad 1000 m daljave in 80 m vertikalne višine. Za kurivo se lahko rabi premog ali drva. Pri prevzetju in glavni skušnji smo dosegli potrebno paro v 13 minutah brizgali na eno in dve cevi; po eni cevi je tekla voda 700 m daleč in 100 m visoko v hrib curek je pa še brizgal čez enonadstropno hišo. Kurilo se je z drvni.

Ljudstvo je bilo z delovanjem prav zadovoljno.

Celi stroj in voz tehta 1800 kg. in daje na minuto čez 600 litrov vode. Posebno pripravno je to, da voditelj in kurjač ne rabita biti izprašana. Brizgalna stane postavljena na postajo Škofja Loka 6000 K, a tvrdka je vzela v račun že staro rabljeno ročno brizgalno za 500 K. Z brizgalno smo dobili tudi 250 m konopnih cevi s patentovanimi navijaki. Omenjamo še, da je stroj dostopen in lahkostnažljiv, ter deluje mirno in priporočamo obenem prav toplo solidno slovansko tvrdko.

Ivan Kavčič, tajnik.

Gasilno društvo po imenu in v resnici.

Dasi pišemo že leto 1912 in se je v zadnjih 50 letih za prospeh gasilstva mnogo storilo, so še kraji, tudi bolj obljude, kjer obstoje gasilna društva le po imenu, in ne razumejo važne, težke naloge, ki jo ima izpolnjevati gasilstvo dandanes. Zaslužijo pač ime „gasilna društva po imenu“, ime, ki ga nahajamo že v starih spisih izkušenih mož gasilcev.

Kraj, kjer imajo tako gasilno društvo je v veliki nevarnosti.

Če nastane v takem kraju ponoči ogenj, hiti nekaj članov na pogorišče, drugi v gasilni dom. Tisti, ki dospe na pogorišče, letajo nesmiselno okrog, rešijo nekaj pohištva, pa ne vedo dalje, kaj bi delali. Da imajo dolžnost odrediti priprave za došle tovariše, v nevarnosti se nahajajoče ljudi, živino in vrednostne stvari rešiti, izvor požara poiskati in

širjenje dognati, da čim tovariši dospo z brizgalno, tudi takoj ogenj omeje, tega vsega ne vedo.

Kako treba orodje hitro za rabo pripraviti in kje postaviti, kaj se ima izvršiti, če je brizgalnica zamrznila in o drugih nedostatkih. To zopet ne vedo takozvani gasilci po imenu. Vse njihovo znanje obseza nekaj redovnih vaj — za parado — ki so pa pri požaru brez pomena.

Gasilno društvo, ki ni kos svoji nalogi, ki gašenja in o rabi orodja ničesar ne razume, ki ve le to, da treba ogenj gasiti z vodo, pa nič drugega, je kot skupina ljudi, ki bi požar rada gasila, če bi vedela kako začeti.

Tudi gašenje ognja je ročnost, ki se ji treba priučiti, „noben mojster gasilstva ni še padel iz neba“.

Veselejše sliko nam predločuje gasilno društvo v resnici, v dejanju. To je strokovno organizirano in razdeljeno. Voditelji, dva, trije razumejo svoj posel, so izkušeni gasilci, razumejo gasilno društvo teoretično in praktično vzgojiti in izvežbati. Vežbanje gasilcev potrebuje nekaj redovnih vaj, mnogo več pa vaj z orodjem. Namišljeni požari, kakor tudi predavanja so glavni predmet. Poznanje orodja po vsakem gasilcu, se mora vaditi, je neobhodno potrebno. Teorija se mora praktično izvesti; oboje je potrebno. Resnično gasilno društvo imponira na požarišču precej se dozna, da bo imelo uspeh.

Orodje takega društva je vedno snažno in pripravljeno. Če nastane tu ali tam ogenj, gre vse po žnorce, brez vsakršnega vpitja in uspeh je očividni.

Kar se je v zimskih večerih, ali v poletnih nedeljskih deževnih popoldnevih, ki so kaj pripravi za predavanja v gasilnem domu, teoretično predavalo in učilo, kar spada tudi k vaji, to se v lepem vremenu praktično poskuša. Predavanja in vaje pokažejo, kaj mora vse šarža znati in vedeti ter potem tudi poneha ono mrzlično hrepenenje po rdeči naramnici s sponami.

Po F. S.

NOVICE.

Slovanska gasilska zveza. Občni zbor slovanske gasilske zveze se je vršil dne 25. marca 1912 v Opavi. Dne 24. je bila seja tehnične komisije. Pri občnem zboru so bile zastopane vse včlanjene deželne gasilske zveze.

Kranjsko in Spodnještajersko zvezo je zastopal tovariš Fran Barlé iz Ljubljane. Predsednik cesarski svetnik Karl Vozab je podal poročilo o triletnem delovanju, sprejela so se nova pravila in drugo. V odbor za daljno triletno dobo so bili pa izvoljeni: Starosta: Rud. Gudrich iz Raduna (Šlezija); 1. podstarosta: Fran Barlé, Ljubljana; 2. podstarosta: Matija Mayer, Horaždovice (Češko); blagajnik: Ces. svetnik Karl Vozab (Brno). Tajnika imenuje starosta.

Bodi omenjeno, da so opavski Čehi priredili na čast gostom krasno uspeli koncert, kjer se je pelo tudi „S stolpa sem“ in „U boj“ in vršili govori v češkem in slovenskem jeziku.

Kranjska hranilnica je podelila nastopnim prostovoljnim gasilnim društvom podpore: Ljubljana 500 K, Tržič 200 K, po 150 K Rečica pri Bledu, Višnjagora, Vrhu pri Radečah, Verčice, Gameljni in Koprivnik; po 100 K: Šent Jernej, Kašelj, Moste, Dobrova, Ambrus, Podkoren, Poljanice, Škofljica in Stara Fuzina. Kočevski gasilni zvezi 200 kron: skupno 2700 K. S tem je hranilnica pokazala svojo naklonjenost do gasilstva, naj bi se vbodoče podpore pomnožile, saj denar ni zavržen in gasilci bodo hranilnici hvaležni!

Zlikovstvo. 16. aprila je bil požar v Žvirčah pri Koprju, pogorele so 4 hiše. Delovanje gasilcev, ki so prihiteli iz Tržiča, Dupelj, Ljubnega in Naklega, je bilo oteženo, ker ni bilo druge vode, kot vodnjaki. Tržiško gasilno društvo je postavilo svojo brizgalno k vodnjaku, kateri pa se je hitro izpraznil. Gasilci so pustili brizgalno pri vodnjaku in šli iskat druge vode, drugi pa so trgali pri gorečih poslopjih. Župan jim pokaže vodnjak, v katerem je bilo veliko vode, brizga se pripelje in vredi, pa sesalna cev vode ne potegne, tako da se je morala voda v vodohram vlivati. Po storjenem delu pa smo našli v sesalnem delu brizgalne veliko sukneno zaplato, s katero je bila odprtina zamašena, da

ni moglo vode povleči. Nauk bodi: Ne puščaj nikdar brizgalne same, da je zlikovec ne pokvari ali drugačno zapreko napravi.

J. Dornig.

Iz Št. Vida nad Ljubljano. Zopet smo imeli požar, S slamo krita hiša Janeza Bezlaja, kovača v Gameljah h. št. 16, je dne 24. marca 1912 v podstrešju, ko ni bilo nikogar doma, pričela goreti. Streha je bila naenkrat v plamenu. Nevarnost za sosednja, tik stoječa, s slamo krita poslopja in druga je bila resnično velika. Posrečilo se je ogenj lokalizirati ter sosedna poslopja obvarovati. Šentvidsko gasilno društvo ima tudi v tej vasi malo gasilno shrambo s potrebnim orodjem in brizgalnico, s to brizgalnico za prvi hip ogenj naskočili ter sosedna poslopja varovali; nato sta se kmalu pripeljali gasilni društvi iz Vižmarij in Št. Vida z večjim gasilnim orodjem ter ogenj v par urah pogasili. Delo je bilo nujno in naporno, vendar jako uspešno. Vode je bilo dovolj, da je več brizgalen neprenehoma in nemoteno gasilo. Le s hitrim gašenjem je bilo mogoče sosedna poslopja obvarovati. Poslopje je bilo zavarovano za 800 K. Na pomoč!

Anton Belec.

Požari. Na Igu sta dne 31. marca 1912 ob 9 uri zvečer pogorela kočarja Franc Cankar in Jožef Jakič. Ogenj je zapazil posestnik Fr. Platnar in hitro zbudil vse domače, ki so že spali. Ko bi bilo to pet minut kasneje, bi se obe družini zadušili. K požaru so prihitela razen domačega gasilnega društva še ona iz Iškaloke, Tomišlja, Vrbljen in Skofljice.

V Preserju pri Kamniku je nastal požar ter vpepelil dva kozolca in druga poslopja. Na pomoč so prihitela gasilna društva iz Podpeči in Notranjih gor.

Dne 14. marca ponoči je pogorela žaga pri blejskem mostu ob Savi na cesti med Lescami in Bledom. Škoda je precejšnja, a lastnik je bil zavarovan.

Dne 14. marca je tudi požar vpepelil žago z vso opravo v Danah pri Starem trgu pri Ložu. Poškodovan je bil tudi bencinski stroj, a sode bencina so gasilci z nevarnostjo lastnega življenja odstranili iz gorečega poslopja in so omejili ogenj na goreči predmet, da se ni naprej razširil.

Dne 15. februarja t. l. se je zgodila na Dunaju strahovita nesreča. V stanovanju polagalca tlaka Vogelna v Favoritu se je nad pečjo viseča petrolejka vsled vročine razletela. Tekočina je začela goreti in ogenj je vnel tudi obleko 31letne hčere Vogelne, ki je šivala. V trenutku je bila vsa v plamenu. 71letni oče je hotel hčeri pomagati, ali tudi njegova obleka se vname. Preden je prišla pomoč, sta bila oče in hči že strašno opečena. Očetu je zgorela leva stran, hči je pa zadobila opečnine po celem životu. Rešilno društvo je oba odpeljalo v občo bolnico.

Požar. Dne 22. aprila okoli pol šeste ure zvečer je naznanil enkratni strel z ljubljanskega Gradu, da gori v neposredni ljubljanski okolici. In res gorelo je na Ježici. Ogenj je nastal pri Gorišku, kjer so se vnele saje v dimniku, ker se je cel popoldan močno kurilo — pa ker ni bil dimnik osnažen. — Streha je bila slamnata, in je zaradi tega nastal kmalu velik požar. Vsled močnega vetra niso mogli ognja domači gasilci omejiti. Veter je nosil goreče šope v zrak in razsipaval po drugih slamnatih strehah, katere so se začele vneti.

Prva pomoč je došla iz Ljubljane, potem še gasilna društva iz Stožic, Gameljnov in Vižmarjev. Kmalu za prvim ljubljanskim trenom odpeljala se je tudi parna brizgalna. Celi pomožni akciji poveljeval je načelnik Ljudvik Stricelj in posrečilo se je ogenj omejiti. Gasilec je pomagalo tudi kakih 30 vojakov s častniki. Sreča, da je vodovod, ker sicer bi bilo gašenje brezuspešno in cela vas bi bila žrtev ognja.

Dne 24. aprila je zopet naznanil strel z ljubljanskega Gradu, da gori. Gorelo je v Rožni dolini pri Ljubljani, kjer je restavracija „Rožna dolina“. Ogenj je nastal v podstrešni sobici ker so prevrnili špirit. Zgorelo je podstrešje in veranda. Na pomoč so prihiteli gasilci z Viča in iz Ljubljane, žandarmerija in oddelek vojakov 27. pešpolka. Vsled pomankanja vode je bilo gašenje silno oteženo.

Kako nevaren je bencin. Na Dunaju si je pripravljala hišna Marija Koller obleko, ki bi jo oblekla za na ples. Kupila si je v svrhu snaženja obleke steklenico bencina in

je še po dnevu začela snažiti. O mraku je bila hišna tako neprevidna, da je prižgano svečo postavila na mizo poleg ne zamašene steklenice. Naenkrat se vname iz steklenice vhajajoča bencinova para in nastala je eksplozija. Dekle ni imelo dovolj samozvesti, da bi se pravočasno rešilo; njena obleka je začela goreti, dekle je klicalo na pomoč in letelo iz kuhinje. Vsled tega je plamen še bolj razpuhnil in preden je prišla pomoč, je bilo prepozno. Vsled opeklin na celem telesu je dekle izdihnilo, ko so jo ravno pripeljali do bolnice.

Gasilska „Naša pesem“

vglasbil za moški zbor Stanko Premrl je izšla in se dobi pri tajniku izvod po 15 h. Denar je poslati v znamkah.

J. S. Benedikt

Ljubljana, Prešernove ulice

tvorniška zaloga posamentirnega blaga in raznih potrebsčin za gasilna društva.

Naramnice za gasilce docela po postavnem predpisu.

Gasilske čepice z medenim ali tudi z zlato-vezenim znakom.

Signalne vrvice, rokavne žnorige, rokavice, kravate itd.

Dobre konopne cevi, pasovi za moštvo itd.

Preskrbe se tudi vse druge potrebsčine za gasilce po najnižjih cenah.

Za gasilna društva olajšalni plačilni pogoji; pri skupnem naročilu enakih vrst primeren popust.

Ustanovljena leta 1869.

Mnogoštevilnokrat odlikovana tovarna gasilnega orodja trrdke

Konrad Rosenbauer v Lincu ob Donavi.

Zastopnik

Fran Samsa v Zagrebu

Gunduličeva ulica št. 21.

Telefon šte. 1586.

Priporoča se vsem cenjenim gasilnim društvom, občinam in tovarnam za cenjena naročila vseh potrebsčin

gasilnih predmetov.

Bencinmotornih brizgalnic najnoveji sestav, koji vse ostale prekaša, parnih brizgalnic, voznihi brizgalnic, patentirano snemalko „Triumf“.

Velika zaloga predmetov za osobne opreme, sanitetno orodje, izvrstne cevi, čelade, pasove, elegantne sekirice, čepice itd.

Najpovolnejši plačilni pogoji.

„Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

Franciška ulica šte. 8

priporoča slavnim županstvom ter vsem c. kr. in drugim javnim uradom svojo

popolno zalogo uradnih tiskovin,

slavnim hranilnicam in posojilnicam se priporoča tudi v izvrševanje hranilnih knjižic; slavnim narodnim in drugim društvom v izvrševanje vabil, pravil, plakatov, diplom, ki jih izvršuje v navadnem ali v večbarvnem tisku najokusneje.

Postrežba točna in solidna.

Cene zmerne.

Ceniki zastonj in
poštne prosti.

POZOR!

Kdor želi imeti dobro uro, naj zahteva z znamko

„UNION“

ker te ure so najbolj trpežne in natančne, dobe se pri

FR. ČUDNU
urarju in trgovcu. Ljubljana.

Delničar in zastopnik švicarskih tovarn „Union“
v Bieleu in Genevi.

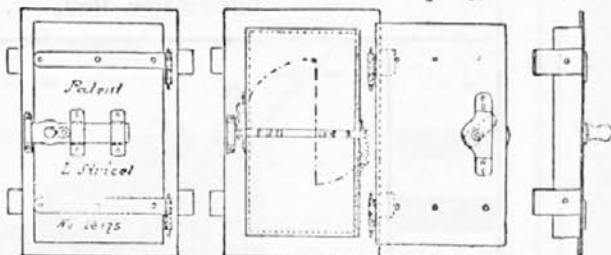
Uhani, prstani, briljanti.

Za jubilejno ustanovo.

Zalepne znamke, ki naj bi jih gasilec
prilepljali na svoja pisma, ter s tem
doprinašali majhen dar za jubilejsko
ustanovo. Te znamke se dobe pri zvez-
nem odboru v polah po 50 komadov.
Pojasnila daje in znamke razpošilja
zvezni tajnik. Tovariši, rabite pridno te
znamke pri vsaki priliki, posebno pri gasilskih prire-
ditvah, za šaljivo pošto itd.

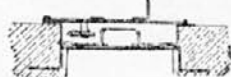
Važno za inženirje, stavbne podjetnike, hišne posestnike in hišne upravitelje.

Proti sajam in prahu popolnoma varno zapri
dimnik, kjer je tudi vsaka nevarnost po
ognju izključena, omogočujejo samo patentna

dimniška dvojnata vrata
s trojnatim proti ognju varnim
zatvorom.

(C. kr. avst. pat. št. 26.175 od 1. junija 1906.)

Konstrukcijo teh dimniških vrat, ki se lahko dajo vstaviti v novih ali pa že v sta-
rih poslopih, so strokovnjaki že večkrat preizkusili in splošno pripoznali tem dim-
niškim vratom prednost pred vsemi drugimi.

Mestni magistrat ljubljanski priporoča ta vrata z razpisom 21. avgusta 1907; deželni glavar kranjski pa z
okrožnico z dne 11. maja 1908 vsem županstvom na Kranjskem. — Pojasnila daje

L. Stricel, dimnikarski mojster.

 Dobivajo se pri Lud. Striclu kakor tudi pri trvdki Avg. Žabkar.

Ponarejanje patentnih vrat se kaznuje po patent. zakonu.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

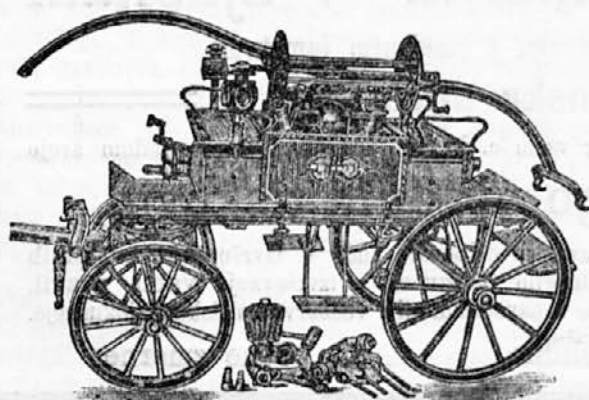
Prva češka tvornica brizgalnic, sesalk in gasilskih priprav. Kovinska livarna.

Priporočena od češke gasilske zveze in prostovoljnih gasilnih društev.

V. J. STRATILEK, VYSOKI MYTO ČEŠKO.

Priporoča svoje parne, električne in bencinove brizgalnice najnovejšega in najpopolnejšega
sestava. Štirikolne in dvokolne brizgalne na zmeteh in brez teh najlepše in dovršeno zložene.

Novost. Brizgalnice s 40% pomanjšano silo na obeh
straneh sesajoče in brizgajoče. Ročne nosilne
berglaste brizgalne.

I. vrste konopne cevi, spiralni
močni sesalci, normalni vijaki.

:: Vsakovrstne lestve. ::

Gasilske oprave po predpisih.

Jamstvo 5 let. Nizke cene. Ugodni plačilni pogoji.

Ceniki zastonj.

Odlikovana na 20 razstavah z zlatimi in srebrnimi
kolajnami.

Pri naročilih čez 20 K pošlje se blago franco in dovoljuje se popust.

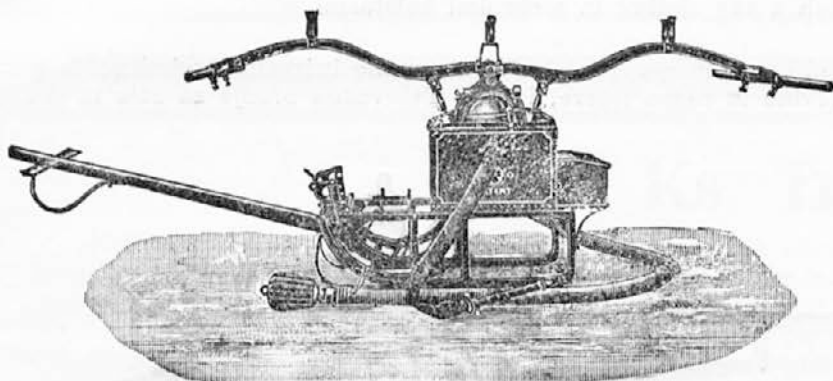
Strojnotvorniška družba „UNION“ na Dunaju.

(D. z o. z.)

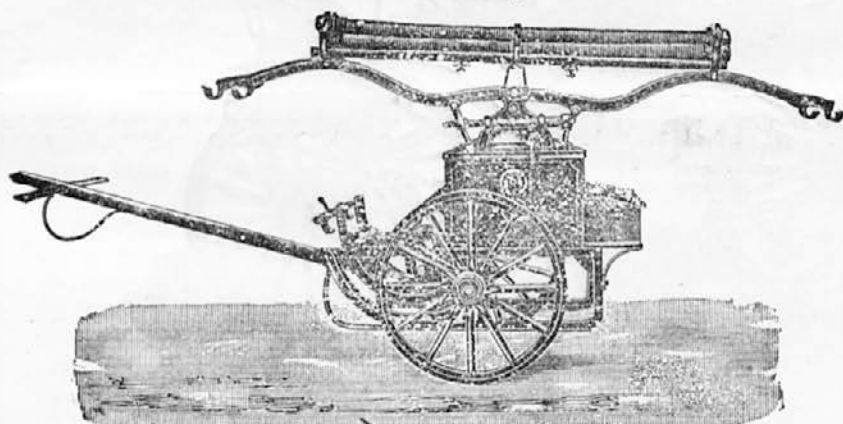
Pisarna in skladišče: Dunaj VIII/2, Hernalsergürtel.

Tvornice: Toplice in Sorgental na Češkem.

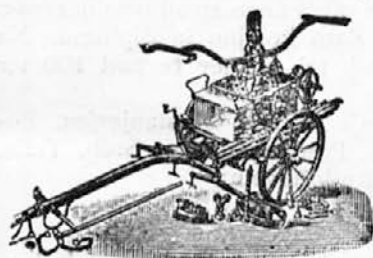
Novoustrojena patentovana sančna snemalna brizgalna s prosto se pregibajočo osjo in snemalnim kolesjem, najpripravnejša za hribovite kraje. En sam gasilec z lahkoto brizgo sname in zopet uredi.

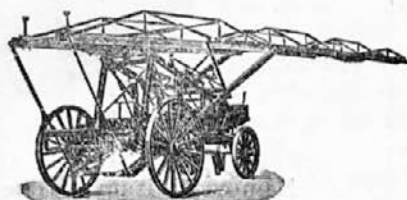
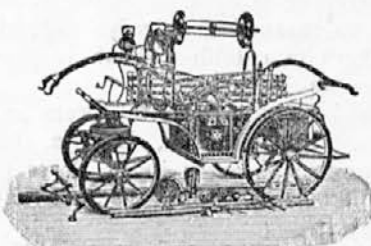
Kot sančna brizga.

Kot dvokolna vozna brizga.

Brizgalnice in vodonoši, dvokolesne in štirikolesne ali nosilne.

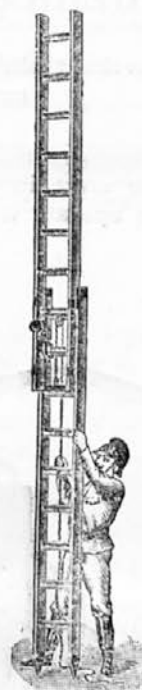
Dvokolesne in štirikolesne premikalne lestve.

Strešne in kljukaste lestve.

Vsakovrstne osebne oprave.

Nosilne premikalne lestve.

Raztegnjena.

Sklopljena.

➡ Cevi, konopne in lanene, sirove ali gumirane. Normalna spojila vijakov avstrijske gasilske zveze.

Popolna garancija! Nizke cene! Najuspešnejše delovanje! Lahki plačilni pogoji!

Ustanovljeno leta 1820.

Ustanovljeno leta 1820.

Priporočena tvrdka po češki zvezi gasilnih društev.

C. kr. priv. tvornica brizgalnic, hidroforov, sesalk, lestev, cevi in oprave za gasilce

Praga - Smihov

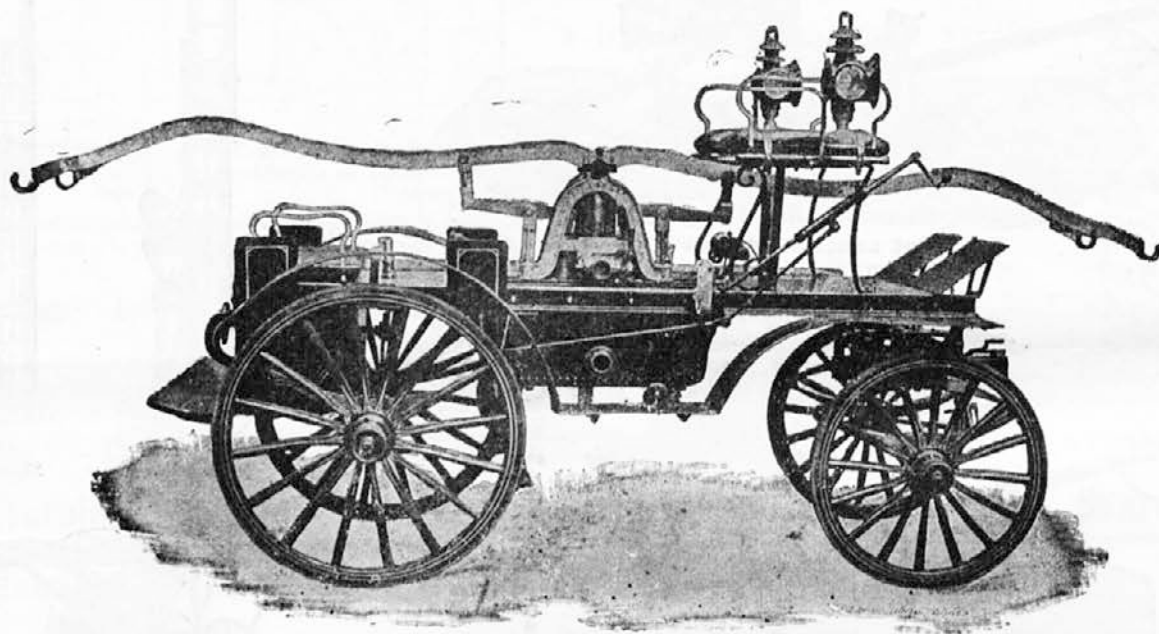
R. A. Smekal

Čeh blizu Olomuca

Podružnica v Zagrebu, Frankopanska ulica 9

Prva češko - moravska tkalnica lanenih in konopnih cevi, mehanična delavnica in livarna, odlikovana na raznih izložbah s 129 zlatimi in srebrnimi kolajnami.

Priporoča vsem c. kr. oblastem, občinam in gasilnim društvom, razne brizgalne, tehnične in gospodarske stroje vsake vrste in veličine, cevine in razne lestve, itd. — Telovadno orodje za šole in društva, motore, acetilinske aparate itd.

Najnovejši izum tvrdke R. A. Smekala so brizgalnice, ki zajemajo in mečejo vodo z desne in leve strani ter imajo ravnotež tako sestavljen, da potrebuje stroj 40% manj delavske moči nego stroji ostalih tvrdk. Ta izum je bil leta 1903. odlikovan v Pragi na razstavi z največjo nagrado: zlato kolajno in diplomu. Na Kranjskem, Primorskem, Štajerskem in Hrvaškem in ostalih deželah je prodanih teh strojev že nad 100 ter imamo različnih gasilnih društev zelo laskava izpričevala.

Podružnica v Zagrebu je prodala takih brizgalnic na Kranjskem za kraje: Krško, Kostanjevica, Bohinjska Bistrica, Metlika, Senčur, Koroška Bela, Zgornja Šiška, Dravljje, Idrija, Predoslje, Sora, Stob, Trzin, Žabnica, Royte, Velika Loka, Kamna gorica, Stožice, Valtavas in Št. Peter pri Rudolfovcem;

na Štajerskem: Ojstrškavas, Gomilsko, Okoslavci, Možganjci in Prekopa;

na Primorskem: Kobarid, Idrijsko in Bovec;

na Hrvaškem: Ravnagora, Delnice, Lipik, Dolnja Stubica, Požega, Kešinci, Samobor, Vrginmost, Lokve, Gradec, Ludina, Vrbovec, Koprivnica, Pakrac, Popovača, Stara Pažova, Dugoselo, Hlebenje in Sv. Ana.

Razen teh strojev izdelujemo zelo praktične male brizgalnice »univerzalke« na dveh ali na štirih kolesih, ki so za prvo pripomoč prav praktične, bodisi za gasilna društva ali pa za občine, ki imajo malo denarnih sredstev.

Dalje izdelujemo vse ostalo gasilno orodje in potrebščine kakor čelade, pasove, sekirice, ročne in mehanične lestve najnovejše vrste. Delavske in paradne obleke, čepice in gasilna znamenja po najnižjih cenah.

Občinam in gasilnim društvom olajšalni plačilni pogoji na obroke.

Za vse stroje se jamči pet let.